

KALIP ÇİZİMİNDE TEMEL İLKELER VE DEĞİŞİK YAKLAŞIMLAR *

Prof.Dr. Güngör Başer
E.Ü. Müh. Fak. Tekstil Müh. Böl. İZMİR

Giysi kalıplarının çiziminde uygulanan yöntemler terziilik mesleğinin geleneksel pratiği içinde zaman içinde gelişen yöntemlerdir. Ancak şu bir gerçektir ki, giysi kalıpları üç boyutlu bir hacim olan insan vücudunun çeşitli bölümlerini örten iki boyutlu yüzey parçalarıdır. Bu bakımdan, kalıp yapımına yön veren temel yaklaşım ve ilkelerin üç boyutlu hacimlerin yüzey açınımlarının elde edilmesine dayanması gerektiği açıktır. Bu bildiride bu noktadan hareketle, kalıp yapımına temel oluşturan ilkelerle kalıp çiziminde karşılaşılabilecek olan sorunların çözümünü sağlayacak doğru yaklaşımlar bir dizi çizim yardımıyla açıklanmakta, ayrıca endüstride uygulanan kalıp çizim yöntem ve sistemleri hakkında kısa bilgi verilmektedir.

BASIC PRINCIPLES IN PATTERN DRAWING AND DIFFERENT APPROACHES

Methods applied in drawing garment patterns are methods which have evolved in time through the traditional practice of the tailoring profession. Nevertheless, it is a fact that garment patterns are two dimensional surface sections that cover various parts of the human body which is a three dimensional volume. As a consequence of this, it is obvious that the fundamental approaches and principles to be adopted in pattern making ought to depend on obtaining the surface developments of three dimensional volumes. Starting off from this point, the basic principles which are fundamentals in pattern making and the right approaches that will provide solutions to problems which may be encountered in pattern drawing are explained by the aid of a series of illustrative drawings ; and a brief information is also given about various pattern drawing methods and systems applied in industry.

GİRİŞ

Kalıp çizimi hazır giyim sektörünün önemli ve sorunlu uğraş alanlarından biridir. Çeşitli kalıp çizim sistem ve teknikleri uygulanmakta, çok kez hazırlanan temel kalıplar üzerinde çeşitli değişiklikler yapılarak model öğeleri ve günün moda eğilimlerini simgeleyen özellikler kalıp çizimine yansıtılmaktadır. Kalıp yapımı, üzerinde sürekli olarak uğraşılacak ve kalıp tasarımcısının yaratıcı çalışmaları ile başarıya ulaşan bir konudur. Ne var ki, kalıp yapımı terziilik mesleğinin geleneksel pratiği içinde gelişerek günümüze kadar gelen çeşitli kalıp çizim yöntem ve

teknikleri ile uygulanmaktadır.

Kalıp hazırlama tekniklerine ilişkin çeşitli yazılı kaynaklarda açıklanan bu yöntemlerse, genellikle pratik bazı kuralların sistematik olarak uygulanmasını içermekte olup, bunların bilimsel dayanaklarından söz edilmemektedir. Ancak şu da bir gerçektir ki, giysi kalıpları üç boyutlu bir hacim olan insan vücudunun çeşitli bölümlerini örten iki boyutlu yüzey parçalarıdır. Bu nedenle kalıp çizimine doğru yaklaşımın geometrik yaklaşım olması ve oluşturulacak kalıp çizim kurallarının üç boyutlu hacimlerin yüzey açınımlarının elde edilme ilkelerine dayandırılması gereği açıktır. Bu bakış açısı Solinger

tarafından da vurgulanmıştır (Solinger, 1980).

Bu bildiride kalıp çiziminde uygulanan klasik yöntemler ve tekniklerin geometrik bir bakış açısıyla incelenmesi sonucu ortaya konulabilecek bazı temel ilkeler çeşitli örnek çizimler yardımıyla açıklanacaktır. Kuşkusuz bu ilkelerin belki de tümü kalıp tasarımcıları tarafından kalıp geliştirme çalışmalarında dikkate alınarak uygulanmaktadır. Ancak alışkanlığa dayalı bu tür uygulamalar yerine tanımlanmış ilkelere dayalı sistematik yaklaşımların amaca ulaşmada kolaylık ve güvence sağlayacağı da kesindir. Bu çalışmanın amacı da budur.

* Mart 1996'da TMMOB Tekstil Mühendisleri Odası Denizli Şubasının düzenlediği "Borno ve Hazır Giyimde Kalıp Çıkarma" konulu seminerde verilen bildiridir.